Emma Goldman

Emma Goldman (Kaunas, Litouwen, 27 juni 1869 – Toronto, Canada, 14 mei 1940) was een Litouws-Amerikaanse anarchiste en feministe van Joodse afkomst. Ze was bekend vanwege haar politiek activisme, teksten en toespraken. Ze heeft een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van de anarchistische politieke ideeën in Noord-Amerika en Europa in de eerste helft van de 20ste eeuw.

Portret Emma Goldman

Biografie

Geboren in Kovno, Tsaristisch Rusland (tegenwoordig Kaunas, Litouwen), is Emma Goldman in 1885 naar de Verenigde Staten geëmigreerd. Daar raakte ze aangetrokken tot het anarchisme door de Haymarket Affaire. Ze werd een schrijver en befaamd spreker over de anarchistische filosofie, vrouwenrechten, sociale problematiek die groepen van duizenden trok. Goldman heeft een levenslange band gehad met de anarchistische schrijver Alexander Berkman, die zowel haar geliefde en vriend was. Goldman werd meerdere keren gearresteerd voor “opruiing” en het illegaal distribueren van informatie over geboortebeperking. In 1906 stichtte zij samen met de krant *Mother Earth*.

In 1917 werden Goldman en Berkman tot twee jaar gevangenisstraf veroordeeld voor samenzwering om “mensen te zetten zich niet te registreren” voor de nieuw ingestelde dienstplicht in de VS. Nadat zij vrij kwamen uit de gevangenis werden zij tijdens de Red Scare van 1919-1920 - een periode van anti-communistische vervolging in de VS - samen met honderden anderen wederom gearresteerd. Goldman en Berkman werden in een groep van 249 uiteindelijk naar Rusland gedeporteerd waar op dat moment de Russische Revolutie gaande was. In eerste instantie steunde Goldman de Bolsjewistische revolutie, maar ze stelde haar opinie bij na de Kronstadt-Opstand en wees de Sovjet Unie af voor diens gewelddadige repressie van onafhankelijke revolutionairen. In 1923 publiceerde ze hierover een boek - *My Disillusionment in Russia* (vert. Mijn ontgoocheling in Rusland) waarin ze haar ervaringen en observaties van de Russische

Toespraak van Emma Goldman in Hyde Park, Londen, 1937

Revolutie deelt. Terwijl ze in Engeland, Canada en Frankrijk leeft, schrijft ze aan haar wereldbekende autobiografie *Living My Life (vert. Mijn Leven)*. Na de uitbraak van de Spaanse Burgeroorlog en de zich daar binnenin afspelende revolutie reist ze naar Spanje. Hier steunt zijn de anarchistische revolutie en doet zij verslag van van haar bevindingen.[1] Emma Goldman stierf op 70 jarige leeftijd in Toronto op 14 mei 1940.

Tijdens haar leven werd Goldman door aanbidders gevierd als een vrijdenkende 'rebelse vrouw' en verworpen door tegenstanders als een advocate van politiek gemotiveerde moord en gewelddadige revolutie.[2] Haar geschriften en toespraken behandelen een breed spectrum aan onderwerpen als de gevangenis, atheïsme, vrijheid van meningsuiting, militarisme, kapitalisme, het huwelijk, vrije liefde en homoseksualiteit. Hoewel ze afstand had genomen van de eerste golf van feminisme en diens inspanningen voor het vrouwenkiesrecht, ontwikkelde ze nieuwe ideeën over gender binnen het anarchisme. Na decennia van onbekendheid werd Goldmans iconische status nieuw leven in geblazen in de 1970's, toen feministische en anarchistische studenten nieuwe belangstelling kregen in haar ideeën en leven.

"If I can't dance I don't want to be part of your Revolution"

Het bekende citaat 'If I can't dance to it, it's not my revolution' wordt vaak aan Emma Goldman toegeschreven, maar het is onduidelijk of zij dit werkelijk heeft gezegd. Goldman leefde echter wel degelijk naar deze uitspraak al is het waarschijnlijk dat zij het citaat nooit letterlijk heeft uitgesproken. Wat ze wel zei, is terug te vinden in haar autobiografie *Mijn Leven*:

> Tijdens het dansen was ik één van de meest onvermoeibare en vrolijkste. Op een avond kwam een neef van Sascha (Alexander Berkman), een jonge jongen, en nam me naar de zijkant. Met een streng gezicht, alsof hij op het punt stond me de dood mee te delen van een dierbare kameraad, fluisterde hij mij toe dat niet gepast was voor een agitator om te dansen. Zeker niet zo roekeloos en ongedwongen. Het was onwaardig voor iemand die op weg was een kracht te worden in de anarchistische beweging. Mijn lichtzinnigheid zou het Doel alleen maar schaden.
>
> Ik werd woedend vanwege deze onbeschaamde onderbreking door de jongen. Ik vertelde hem dat hij zich met zijn eigen zaken moest bemoeien, ik had er genoeg van om constant door anderen geconfronteerd te worden met het Doel. Ik geloofde niet in dat een Doel dat stond voor iets moois als het ideaal van het anarchisme, voor het loslaten en de vrijheid van conventies en vooroordelen, de afwijzing van leven en plezier betekende. Ik stond er op dat ons Doel niet zou mogen betekenen dat ik een non zou moeten worden en dat de beweging tot een klooster moest veranderd. Als het dat betekende, dan wilde ik het niet. “Ik wil vrijheid, de vrijheid tot zelfexpressie, het recht van iedere jongen op mooie, stralende dingen.” Dat betekende anarchisme voor mij, en ik zou er naar opleven tegen de hele wereld in - gevangenissen, vervolgingen, alles. Ja, zelfs ondanks veroordelingen door mijn eigen kameraden zou ik naar mijn mooie ideaal leven.[3]
>
> *Emma Goldman, Mijn Leven, 1931*

Teksten

- Het kind en zijn vijanden, 1906
- De tragiek van vrouwenemancipatie, 1906
- De nieuwe vrouw, 1910
- Anarchisme - wat het werkelijk betekend, 1911
- Huwelijk en liefde, 1911
- Minderheden versus meerderheden, 1911
- De psychologie van politiek geweld, 1911
- Socialisme - Gevangen in de politieke val, 1913
- Syndicalisme - Theorie en praktijk, 1913
- Het fiasco van het christendom,1913
- Intellectuele proletariërs, 1914
- De Russische Revolutie en de Communistische Partij, 1921
- De oorzaken van de ondergang van de Russische Revolutie, 1922
- Mijn opvattingen over het huwelijk, 1927
- Is mijn leven de moeite waard geweest, 1934
- Trotski protesteert te veel, 1939

- Mijn leven, 1931 (boek)

Voetnoten

- [1] Vision on Fire: Emma Goldman on the Spanish Revolution, David Porter, 2006, ISBN 978-190485957
- [2] Streitmatter, Rodger (2001). Voices of Revolution: The Dissident Press in America. New York: Columbia University Press. pp. 122–134. ISBN 0-231-12249-7
- [3] Living My Life, Emma Goldman, 1934, p.56

From:
https://anarchisme.nl/ - **Anarchisme.nl**

Permanent link:
https://anarchisme.nl/namespace/emma_goldman?rev=1553440722

Last update: **16/10/19 09:40**